

FAKE NEWS (FN a špatná logika (Seriál, č.3).

Starší i tento díl najdete na:

<http://hurontaria.baf.cz/FAKE/fake.htm>

ŘEŠENÍ PŘÍKLADU Z MINULA:

P1 - ochranná rouška moc nepomáhá

P2 - ochranná rouška může i škodit

Z1 - nařízení nosit roušku bylo zbytečné,

Z2 - nařízení nosit roušky je chybné a mělo by se zrušit

=====

PRVNÍ POHLED: Jak vidíte, toto není učebnicové zadání, je potřeba to nejprve upravit. Musíme najít správné předpoklady a pak teprve udělat vhodné závěry, které pak logicky řešíme. Lidé si často pletou dokonce i předpoklady se závěry. Zde jsem úmyslně zadal závěry jaksi nesourodé, ale právě tak vypadají hlášky v novinách či na netu :-). Bude je tedy potřeba předem správně přiřadit, případně upravit či doplnit, abychom pracovali s lepším zadáním.

Tak např. P1 a P2 se překrývají, musíme je proto brát každou jednotlivě a ne obě společně. Navíc vidíme, že i Z1 a Z2 se překrývají a P1 platí spíše pro Z1 a P2 spíše pro Z2. V obou případech také zavedeme ještě jednu, upřesňující podmínku P0, že totiž "jde o ochranné roušky v době koronaviru, s vládním nařízením, že se prostě musí nosit".

Upravené úvahy pak vypadají takto: P0,P1 --> Z1 a P0,P2 --> Z2.

Přidal jsem tam ale ještě jeden chyták: Z2 má totiž dva závěry v jedné větě a musí se také rozdělit, tedy brát je nezávisle na sobě.

Takže to opravíme tak, že místo Z2 zavedeme Z2a (nařízení je

chybné) a Z2b (nařízení by se mělo zrušit), přičemž u obou případů použijeme stejné P0 (jako dříve) a P2.

=====

LOGICKÝ ROZBOR

PŘÍPAD: P0,P1 --> Z1

P0 - jasně platí bez výjimky, nařízení je prostě nařízení, my máme jen ověřit závěr, zda bylo zbytečné. K tomu by nám měla pomoci podmínka

P1 - "ochranná rouška moc nepomáhá".

Slovo "moc" je, jak jsem uvedl minule, jen nepřesný kvalifikátor (spíše bych řekl "diskvalifikátor" :-)) který nám vyzradí, že se autor asi s přesností moc netrápí. Proč, to tu neřešíme.

Ale bohužel je to právě ta míra, "jak moc" nepomáhá (či jak moc pomáhá) rouška, která by měla rozhodnout, zda nařízení nosit roušku bylo zbytečné či ne. Od odborníků víme, že prostá rouška neochrání NOSITELE ale jen okolostojící, a to jen pokud je nositel nakažen. Chrání ale ZDRAVÉ lidi proti kašláním a kýčáním těch druhých (viry se vyskytují a množí právě v takových kapénkách, které naše rouška dobře zevniř zachytí).

Další užitečnost je ale i pro vlastní NOSITELE roušek - brání jim totiž fyzicky v tom, aby si nesahali rukama s nákazou (a to hlavně nevědomky) na místa na hlavě, kde se nalézají sliznice. Další důvod je psychologický - někteří lidé se cítí s rouškou bezpečněji, ale ten je pro každého jinak silný. Na druhé straně ji lidé odmítají nosit - zase z nějakých jiných důvodů. Ale už jsme si řekli, že psychologii zde řešit nebudeme.

Zde ovšem nelze přesně ohodnotit ani míru, jak dalece nám

rouška "pomáhá". Při izolaci doma - v nenakažené domácnosti - je rouška opravdu zbytečná, a v situaci, kdy počet celkově nakažených klesá, klesá i důležitost jejího nošení. V počátečním stádiu nákazy ale jistě měla svou důležitost.

ZÁVĚR Z1: Podle podmíněné platnosti P1 můžeme říci, že nařízení nosit roušku na začátku vůbec NEBYLO ZBYTEČNÉ (kolik lidí to zachránilo od nákazy, se už asi nedovíme - mohla se z nás třeba stát druhá Itálie), ale v blízkém budoucnu to jistě už částečně zbytečné bude. Závěr je tedy časově podmíněný.

=====

PŘÍPAD: P0,P2--> Z2a

P0 opět platí, P2 zde tvrdí, že "ochranná rouška může i škodit". To jsem zpočátku nevěděl, ale je to kupodivu pravda, protože po dvou hodinách nošení vnitřní stěna roušky dechem navlhne a viry, které do ní projdou, zevně i zevniř), se tam mohou vesele množit. Rouška se musí po dvou hodinách odložit - i zde je ale nebezpečí: rouška se musí brát jen za šňůrky a nejlépe je ji hned zahodit do bezpečného kontejneru, nebo postříkat dezinfekcí, dát ji dočasně do plastického pytlíku a co nejdříve ji vyvařit či jinak totálně vydesinfikovat a případně pak ještě vyžehlit. Jinak se z ochrany stává šířitel nákazy. Takže P2 všeobecně platí, i když lze nebezpečí zmírnit i správnou manipulací.

ZÁVĚR Z2a - je tedy logicky platný, ale jen když neuvažujeme i pozitivní, úlohu roušky. Dostáváme tak paradox, který může vyřešit jen znalost, jak dalece ta pozitivní úloha - zabraňování rozšíření nákazy - převažuje tu negativní, tj. nákazou z roušky. Jak dalece to ale bylo CHYBNÉ rozhodnutí, to nelze jen z P2 určit, je potřeba další kvantitativní předpoklady, tj. jakou škodu to nadělalo a jaké

škodě to zabránilo. To se ale tehdy nevědělo a nevěděli to asi tehdy ani ti "chytří", kteří jsou dnes proti rouškám, zatímco tehdy jen mlčeli :-).

Z nedostatečného předpokladu nelze určit, zda rozhodnutí zavést roušky bylo chybné (státy bez roušek přece dopadly podstatně hůř) a tak tu máme závěr, který je logicky platný, ale jinak co do reality NESPRÁVNÝ.

=====

PŘÍPAD: P0,P2--> Z2b

P0 opět platí, P2 už jsme právě zjistili, že také platí, ale zde tento závěr Z2b zdůrazňuje samo rozhodnutí zrušit je, ane nebezpečnost roušek samotných. Opět, pokud nevím, kolik lidí roušky zachránily a kolik škody nadělaly, nemohu udělat ani správný LOGICKÝ závěr. Tak například rozhodnutí pražského soudu - že nařízení bylo proti zákonu - se také týkalo něčeho jiného : šlo o legalitu zákazu, ne o jeho důvody. Bylo naopak hlavně politické, ne čistě logické - soudcům šlo hlavně o důsledek, tj. o finanční náhrady a ty závisí na zcela jiných předpokladech než je záchrana lidských životů. Soud vůbec nebral v úvahu tragickou situaci z počátků epidemie ani hospodářskou krizi po přejití epidemie, ale šlo mu jen a jen literu zákona. A tak to papír vyhrál a tím otevřel cestu budoucím žalobám . . .

=====

PŘÍKLAD PRO PŘÍŠTĚ: v dalším postu 3a.